

# De obsessie van illustrator en kunstschilder Wim Romijn De tijd verdreef het werkpaard

ontgoocheld zijn in de resultaten van de  
of dat het feit alleen al dat met vernieuwde  
lagen die alle christenen tot de eenheid moet  
ontgoochelingen. Nu we het ei  
naderen zijn de christenen er zich  
orden dat hun onderlinge verdeeldh  
van Christus in het cenakel: 'Vader  
zoals gij, Vader, het zijt in Mij en Ik  
dat Gij Mij zonden hebt.'  
confessies

oral kunnen o  
die n  
door de zending  
weest, zowel van  
heer gezege, als va  
verschillen  
gemeenschappen.  
keren imm  
dschap van  
an broedersch  
stellen over hu  
van die kerke  
gezien Hij maar  
spreken uit zijn naam  
de missie-activi

**Illustrator en kunstschilder Wim Romijn is voor het oprukkend toerisme uit Zuid-Gelderland gevlucht naar de rust van het Oost-Groningse landschap in Vriescheloo. Daar hoopt hij zijn passie voor paarden te kunnen botvieren. Uitgerust met fotoestel legt hij landelijke tafereeltjes vast om ze later in zijn atelier met zijn fijne penseel op doek te zetten. Nu is zijn nieuwste boek verschenen: 'Het Boerenpaard, de laatste omgang'. Hij heeft er zeven jaar met hart en ziel aan gewerkt. Het zal niet de eerste keer zijn dat het werk van Romijn wordt vergeleken met de stijl van zijn onlangs overleden collega Rien Poortvliet.**



▲ Half in de tachtig en een stem als een kanon: „Eten.”



**N**og maar net geïnstalleerd in zijn boerderijtje in Vriescheloo heeft illustrator Wim Romijn zijn hoofd al bij zijn werk: het leven op het platteland in woord en beeld vastleggen. De tijd heeft haar verwoestende werking gedaan. Hij heeft in de afgelopen twintig jaar op tweehonderd agrarische bedrijfsjes in alle delen van het land bekeken hoe het werkpaard, de Belzen, de Friezen, de Groningers, de Shetlanders en



125

199

bekeken hoe het werkpaard, de Belzen, de Friezen, de Groningers, de Shetlanders en vele andere rassen er nog samen met de mensen werkten.

## Door Marscha van Noesel

Zijn boek over de laatste omgang van het werkpaard is ook een dramatische neerslag van een afscheid. Langzaam maar zeker heeft het paard plaats moeten maken voor machines. Romijn leerde alle sterke paarderrassen kennen en schilderde niet alleen het paard in al zijn goedmoedige kracht aan het werk in alle seizoenen, maar ook de andere erfdieren en vooral de mensen erom heen. „Een zakenman ken je in vier jaar tijd nog niet, maar met de mensen van de kleine boerderij ben ik binnen een uur vertrouwd.”

*Ouderwetse Groningers in een fiere houding tijdens het werk. Deze juweeltjes vertegenwoordigen een ras dat bijna is uitgestorven. Vroeger was het Groninger paard van het landbouwtipe nog zwaarder gebouwd. De uitgelatenheid van de honden brengt de paarden niet van de kook of uit hun humeur. Zo'n pestkop die onverwacht een schijn-aanval doet, och daar schrikt een ploegpaard niet van; het is ook niet orgineel meer, omdat het al zo vaak is gedaan. Schrikken doen ze wel wanneer een haas in dekking in één keer vlak voor de paardehoeven wegstuift of wanneer een fazantahaan met hels gekakel, klap-*



▲ Romijns vroegere buurvrouw Truida.

*wiekend en snorrend bijna loodrecht opstijgt.*

Deze tekst bij de illustratie in zachtbruine tinten van twee Groningse ploegpaarden met een rennend erfhondje op de voorgrond van Wim Romijn is maar een klein fragmentje uit het boek over boerenpaarden. Kijken naar mensen met hun paarden is Romijns le-



▲ De laatste loonwerkers met paarden in Nederland.

venswerk. In de afgelopen zeven jaar is hij bijna dag en nacht bezig geweest met de productie van het boek. Aan het einde van de selectie voor publicatie had hij 170 illustraties over. Een beetje bitter constateert hij: „Ik heb dus anderhalf jaar voor Jan Joker gewerkt.”

Wim Romijn (1952) heeft zijn jeugd doorgebracht op de Utrechtse Heuvelrug. Na de middelbare school werkte hij op een accountantskantoor, maakte hij emigratieplannen, maar bewust van het feit dat niemand op een ‘blanke boekhouder’ zat te wachten, pakte hij zijn oude liefde op: tekenen en schilderen. Hij volgde tal van cursussen en opleidingen om zijn technieken te perfectioneren. Langzaam maar zeker baande hij zich een weg als illustrator. Opdrachten voor kalenders, kaarten en toen voor een boek over paarden volgden elkaar op. Over uitvoering van zijn eerste boek, ook over het boerenpaard, waarin vele kleurenprenten in zwart-wit zijn gedrukt, was hij niet zo tevreden. Daarom zou zijn tweede boek ook over boerenpaarden alles moeten overtreffen. En met dat boek op zijn bureau nog midden tussen de verhuisdozen is hij nu ingenomen. Zijn illustraties zijn in twee technieken: dik aangezet met olieverf en dun in lagen geschilderde aquarellen. Maar overal overheersen de zachtbruine, lichtrode aardse kleuren.

### Schoonheid

De ideeën voor de illustraties verzamelde hij een leven lang, eerst vanuit zijn ouderlijk huis op de Utrechtse Heuvelrug en de afgelopen twintig jaar vanuit het Zuidgelderse Well aan de dode tak van de Maas. Hij reisde stad en land af om steeds weer nieuwe paarderrassen te ontdekken. Hij heeft er rijen boeken over gelezen, werkte bij een hoefsmid en liet zich jaar in jaar uit sterker fascineren door de schoonheid, de goedmoedigheid en kracht van het paard. Neen, hij bereed nooit een paard. Dat is een heel ander verhaal, hij keek, fotografeerde en als hij thuis was schilderde hij de dieren met de mensen en andere erfdieren erbij. Hij had haast, want voor het jaar 2000 heeft de helft van de boeren het bijtje erbij neergelegd.

„De boeren krijgen nu wel de schuld van de vervuiling, maar dat is niet helemaal rechtvaardig. Ik sprak een boer die zijn levenlang dertig koeien had. Hij was nooit ziek. Hij zei als je hier op een dag een paar uur de motor

van een auto laat draaien dan kun je me ziek afvoeren. Boeren hebben tegenwoordig vele hectaren land en zeker tweehonderd koeien, ze zijn slaaf van zichzelf geworden. Een grote boer stoot het brood van vijf kleinere uit de mond. De kleine boer kan zich niet meer handhaven. Dat is jammer, want juist die kleine bedrijfjes brachten de romantiek op het land.”

### Wanhopige verhalen

Op zijn tocht langs de kleine agrarische bedrijven ontving hij veel warmte, maar hoorde ook wanhopige verhalen. „De mensen gaan er geestelijk aan kapot, maar ik kon al die verhalen over geldgebrek en ruzies die daardoor ontstonden niet allemaal aanhoren. Ik kwam voor de paarden en wilde zoveel mogelijk fotomateriaal verzamelen. Een realistisch tekenende kunstenaar werkt nu eenmaal aan de hand van fotomateriaal.”

Hij woonde in Well als enige burger in een boerschap. Toen vorig jaar de laatste boer vertrok naar Canada was voor Wim Romijn de lol er ook af. Bovendien rukte het toerisme nogal agressief op. „De waterrecreanten verpesten het gebied. Ze staken een wilg in brand, lieten loslopende honden nestelende jonge vogels opvreten, joegen paarden, koeien en schapen uit hun weiden en gooiden glasscherven in het water, zodat de andere toeristen er hun voeten aan ophaalden. Ze gooiden het hek van de buurman iedere keer weer gewoon open om er hun auto's te parkeren. Die man werd daar zo overspannen van, dat hij een keer met zijn tractor op de auto's inreed. Ik heb afscheid genomen van een vriend die woonde in De Peel. Hij verlaat Nederland om dezelfde reden waarom ik Well heb verlaten. Ik besloot dus te vertrekken naar Groningen, Drenthe of Zeeland, maar de ironie wil dat een paar dagen voor mijn verhuizing werd begonnen met het plaatsen van een hek langs de dijk om het geweld van de toeristen in te dammen.”

### Verkeersweg

Nu zit hij dus in Vriescheloo. Er loopt een vrij drukke verkeersweg langs zijn huis, maar dat is niets vergeleken bij de drukte in de zomer in Well. Hij moet zich weer nestelen in zijn nieuwe dorp. Hij zal de buurtbewoners leren kennen, op zijn eigen manier: rustig en interesse tonend voor hun werk. Voor en achter zijn huis liggen kale stukken land. Er is

geen paard te zien. Voorlopig heeft Romijn nog stof genoeg voor illustraties. Met zijn nooit gepubliceerd materiaal kan hij exposities organiseren zoveel als hij wil. Na het werkpaard blijft er voor hem overigens ook nog genoeg over. Hij noemt ze maar even: het rijpaard in Duitsland, de paarden bij het ringsteken en de paarden in de bosbouw. Bij renpaarden zal niemand hem zien.

„Je mag dieren geen onnatuurlijk leefpatroon opdringen. Die beesten worden volgestopt met vitaminen, ze komen nauwelijks buiten de stal en ze worden gedwongen in draf te gaan. Dat is geen natuurlijke gang voor een paard. Tegen managepaarden heb ik geen bezwaar. Normaal gesproken hebben ze een afwisselend leven, maar als de manegekroeg meer aanloop heeft dan de manege zelf, dan is er iets mis. Ik heb me vaak verbeteren als ik iemand een paard zag mishandelen. Een paard is zo goedmoedig, die laat alles over zich heenkomen. Ik dacht wel eens, waarom haalt het dier niet eens flink uit naar die schoft die hem in de buik trapt.” Een keer per jaar bezoekt hij een centrum voor bejaarde paarden in Soest. „Je ziet het verval van het dier. Ouderdom heeft ook charme. Schilderen van oude mensen geeft ook meer voldoening dan het schilderen van een jong mens met een perziken huidje.”

### Koopman

Na zeven jaar wil Wim zelf geen initiatieven meer nemen voor het schrijven en illustreren van een nieuw boek. „Ik ben geen koopman. De laatste jaren heb ik tachtig uur per week gewerkt. Dat gaat aan je vreten. Mijn privéleven is in de verdrukking gekomen.” Toch zal het bloed wel kruipen waar het niet gaan kan, want de illustrator ergert zich nu al aan het feit dat hij zijn nieuwe huis moet opknappen. „Timmeren en metselen is frustrerend voor iemand die kunstschilder is,” zegt hij en overziet met enige wanhoop de berg werk die er nog op hem ligt te wachten. En als hij even later het interview moet onderbreken voor een telefoongesprek, dan kan hij zijn blijdschap niet onderdrukken. Plannen voor een tv-documentaire. Goed, nog in een beginstadium, maar toch een mooi begin vanuit het Oostgroningse Vriescheloo.

‘Het Boerenpaard, de laatste omgang’, Wim Romijn. Uitgeverij ZUID Boekproducties, Lisse. Prijs: fl.39,95.



▲ Fiere ouderwetse Groningers aan het werk.